

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben.	Vidékire küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Fél évre . . . 6	Fél évre . . . 8
Negyed évre . . . 2	Negyed évre . . . 4
Egy hóra	Egy hóra 70
Egyszám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Politikai rovatvezető: **Dr. BOROSS LAJOS.**
 Felelős szerkesztő ideiglenesen: **SZÉKELY IMRE.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többnapos megjelenésű hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Kinek van igaza?

Irta: **Márton Imre.**

III.

Ámde ahol legnagyobb a veszély, ott van legközelebb az isteni segítség! Ez a mondás vált be most is.

Szél Kálmánnak 1899-ben az által sikerült megmentenie alkotmányunkat, hogy kivezetett bennünket az ex-lexből. Most viszont az képezi alkotmányunknak egyik leghathatósabb támaszát, hogy ugyanő május 1-én beleevezett az ex lexbe.

Május 1. óta t. i. — mint fentebb mondám — nemhogy költségvetése, adó és ujoncz megszavazása volna a kormánynak, de még indemnitije azaz arra való meghatalmazása sincs, hogy a múlt évi arányokban költséghessen s erre adót szedhessen. Ezért sem állami adófizetésre, sem katonai sor alá senkit a kormány nem kényszeríthet s eddig még nem is kényszerítet. És ez eddig jól volna. Mert mi kibírjuk akár két évig is, hogy adót nem fizetünk s katonát nem adunk.

Ellenben az osztrák hadseregnek Magyarországból sorozott része ujonczok nélkül 2 év múlva teljesen elapad, állap pedig költségre való hiányában talán hamarabb is felaszik. Meg is érdemi a kikoplattatást, ha a törvénnyel szembe száll. A nemzet pedig bolond volna, ha saját vérén s pénzén táplálná azt

az ármádiát, mely a helyett, hogy védelmet nyujtana, minden féltett kincsünknek, nemzeti nyelvünknek, szabadságunknak, független államiságunknak s alkotmányunknak fenyegető elenségeül, törvényünk érvényesülésének pedig legfőbb akadályául szegődik.

Csak hogy a kormány ugy okoskodik ám, hogyha nem csorul, csepen. Szerinte behajtani nem lehet ugyan, de elfogadni szabad az önként kínált adót s katonai szolgálatot. Mi az elenkezőt vitatjuk s ezzel odaértünk a czimben fölvetett kérdéshez: kinek van igaza? a kormánynak-é, mely szerint az önkéntes adófizetést s katonai szolgálatot elfogadni tartozunk? vagy nekünk van igazunk, midőn az állami adók elfogadását s a katonai állításban való segédkezést megtagadjuk?

Szerencsére nem vagyunk szükében az igazainkat támogató jogforrásoknak. Alkotmányunk nem azért élt ezer évet, mert senki sem bántotta, hanem azért, mert nemzetünk megvédelmezte karddal és törvénnyel. Olyan törvénnyel, melyre azt mondja egy kitűnő publiczistánk, hogy „Jó paizs ez nagyon, ki van próbálva. Szuronynyal átdőfni, golyóval átlőni nem lehet. A börtönben nem rothadt el, az akasztófán nem halt meg.“

Ilyen jó paizsunk a többi között az 1790—1. évi XIX. tczikk, melyet az 1827. évi III. tcz. alaptörvények

közzé sorozott, melynek pontos megtartásáról a felség az országgyűlést az 1827. év IV. t. cikkben még külön is biztosította.

Ez az alaptörvény arról nyugtatja meg az országot, hogy „semmi néven nevezendő subsidiumok (rendkívüli adóbeli segítségek) sem pénzben, sem törvényben vagy ujonczban királyi önkényvel kinevrovatnak s országgyűlésen kívül még szabad megajánlás ürügye alatt vagy bármi más czimben sem szorgalmaztatnak. Az állandó katonaság tartására szánt adó mennyisége pedig mindenkor egyik országgyűléstől a másikig folyó időre fog megállapítani.“

És hogy országgyűlésünk mily szigoruan értette ezt a törvényt, melyet az 1867 évi X. tcz. így fejez ki: „ujabb megállapítás s megajánlás nélkül adót kivetni s behajtani nem lehet“, mi sem bizonyítja jobban mint az 1504 évi I. t. cz. 5 §-a mely így szól:

„Ha pedig valamely vármegye valami adót vagy bármi segélyt önszántából és nem az egész ország megegyezésével és akaratából... és így az ország régi szabadsága ellenére ajánlana vagy szolgáltatna: az ilyen vármegye nemeseinek a közönségét...“

A párbaj.

Irta: **Edmond Chavette.**

Az első ur megszólította a pinczért:

— Pinczér, egy beafsteket.

A második ur megszólalt:

— Nekem is egy beafsteket.

— Az enyemet salátával.

— Az enyemet saláta nélkül.

— Félig kiszülve.

— Egészen kiszülve.

Az az ur, aki félig kiszülve kívánta a beafsteakot, oda fordult az egész kiszülte urhoz és dühösen megszólította:

— Uram, trefát akar belőlem üzni?

— Mar miért gondolja ezt?

— Mert én salátával rendeltem a beafsteket, ön pedig saláta nélkül, én félig kiszülve, ön egészen kiszülve. Ugy látszik belém akar kötni.

— Bocsánat, de . . .

— Vagy pedig sulyt fektet arra, hogy mit se tegyen úgy, mint a többi emberek!

„Egészen kiszülve“ azt hitte, hogy szomszédja be van csipve, s úgy akarta magát

tettetni mintha nem hallott volna semmit, mikor egyszerre csak hatalmas hümmögéssel figyelmeztették, hogy még valaki van ott. Megfordult és ráismert a főfelügyelőre, aki a szomszéd asztalnál ebédelt.

Ismeri az olvasó a felügyelőt?

Egy kövér, kíváncsi és fecsegő ur, a ki folyton a mások dolgába avatkozik és szabad óráiban hirmondással foglalkozik.

Epp mikor „félig kiszülve“ azt mondta szomszédjának: „Ön eredeti ember:“ a felügyelő a ki kirántott pontyot ebédelt, megfordult és mereven maga elé nézve azt mondta:

— Hm! hm!

A szerencsétlen „egészen sülve“ a ki az imént még olyan békeszerető volt, így okoskodott magában.

— Nem léphetek vissza, mert a felügyelő a ki mindent hallott fecsegni fog.

Azért odafordult „félig kiszülve“ s így szólt:

— Kérem a névjegyét: itt van az enyém.

A csere megtörtént s a két ellenfél elolvasta egymás nevét. Rokonok voltak, a kik harmincz évi távollét után, mely idő alatt a legrokonszenvesebb leveleket váltották, ebben a vendéglőben adtak egymásnak légyotot, a hol egymás mellé kerültek ismeretlenül.

Mind a kettőben megvolt a hajlam, hogy a másiknak a nyakába boruljon, de ott volt a veszedelmes felügyelő, a ki folyton hümmögött.

Mind a két ellenfél büszke magatartással így szólt:

— Tehát holnapra, uram!

A vendéglő előtt „félig kiszülve“ megállt s így gondolkozott:

— Unokaöcsém eredeti embernek nevezett, de ebben nincs semmi sértő. Nem haragszik reám s én nem is látok okot rá, hogy gyűlöljem. A főfelügyelő előtt azonban ki akartunk magunkert tenni. Megkérdezem Tripotot barátomat, a ki olyan kényes a becsület dolgában: neki már husz párbaja volt és legjobban érti, hogyan kell az elfélet békés uton kiegyenlíteni.

Miután most már ennyi kigondolásra sem képesek, tárgyalásaikat bizonytalan időre felüggesztették és szétmentek kipihenni a munkátlanság fáradalmait. A mit végeztek, azt fényesen fejezi ki az ugynevezett uriszoocializmus programja: naponta 8 órát aludtak, 8 órát pihentek és 8 órát szórakoztak.

Azok a hírek, hogy így, meg úgy ellenkeztek egymással; hogy így, meg úgy fejegetett a pártszakadás; hogy Apponyi így meg úgy tülekedett, vagy fog tülekedni Széll ellen; mind csak mese volt, háborgó képviselő gyermekek és ordító választók megnyugtatóra. Nem tülekednek, nem is veszekednek; megférnek egymással és érdekesek is egymásra; tizenkilenc az egyik és egy híján husz a másik. Csak egy gondolat bántja mindegyiket: piros bársonyszékben halni meg.

A pártjuk, istenem a pártjuk! ez igazán nem egyéb, mint slepp hordozójuk; körülanczolja azokat, a kikről azt hiszi, hogy a bécsi kegy rájuk fogja vetni sugárát és elfordul azoktól, a kikről az véli, hogy a bécsi kegy már elfordult tőlük. A hírek gyors és ellentétes változása mellett az a furcsaság is megcsigálja rajta, hogy egy ugyanazon napon imádja is, ki is rugja egy ugyanazt az embert. Egyébként a nagy tehetetlen és tanácstalan gárda nem csinál semmit.

Bizony, bizony sajnálkozik az ember, ha meggondolja, hogy ez a gerincztelen csapat képviseli a magyar nép többségét. Beszéli, hogy gróf Tisza István jön és felozlatja a Házat: készetve vagyunk azt mondani, hogy jó lett volna így; legalább a nemzet megszabadul a mindenre igent bólintó tömegetől.

Egyház és iskola.

A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága október hó 15-én d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, ez alkalommal folyó ügyeket tárgyalnak.

Masnap megjelentek a párbaj színelőjén. „Egészen” kisült Baraide vívómester csalahatlan vágását használta.

Csakugyan csalahatlan volt. — A kard pengéje átszurta az ellenfél bal tüdőszármát.

De szerencsétlenségére a vívómester ép egy órával előbb félig kisültnek is megmutatta ezt a szurást, s így a kard egészen kisült jobb tüdőszármájába hatolt.

Mind a két ellenfél meghalt: a becsületnek elég volt téve.

Ugyanabban a pillanatban, mikor a két ellenfél kiadta a lelkét, a felügyelő rettenetesen hümmögött s örömtől ragyogó arczezal kiáltott fel.

— Megesiptelek végre ficzkó!

S két ujjával szájába nyult és nyelve hegyéről egy hajszálkát vett le, mely akkor akadt a torkán, mikor „félig kisült” eredeti embernek nevezte, „egészen kisültet.”

Ezért hümmögött folyton a szegény főfelügyelő. Esze ágában sem volt „egészen kisültet” ingerelni.

A boldogtalan meghalt ok nélkül, csupán csak a főfelügyelő kedvéért, a ki nem is gondolt rá.

Kilenczvenkilenc párbajnál száz közül az az eset.

Az emberek ma már csak a karzati közönség kedvéért párbajoznak.

Csokonai ünnep. A főiskolai ifjuság Csokonai ünnepe nem jövő hó 17-én lesz, mint tervezve volt, hanem a Csokonai-kör ünnepe miatt 15-én vasárnap fog megtartatni. A műsorból még csak annyi bizonyos, hogy Jánosi Zoltán fog felolvasni. — A többi program pont még nincs megállapítva, de bizonyára méltó lesz a Csokonai emlékéhez és az ifjusághoz.

Aradi tartalékos tisztek lemondása.

— A visszautasított kérvény. —

okt. 14.

A nyár folyamán őrtént s akkor részletesen meg is irtuk, hogy több aradi tartalékos honvédtiszt s egy tartalékos ezredorvos lemondott tiszti rangjáról. A tömeges lemondás éppen abban az időben történt, amikor a magyar katonai követelmények első ízben szenvedtek a parlamentben hajótörést. A tartalékos tisztek lemondása nagy föltűnést keltett akkor, mert országos volt a mozgalom s a kérvényben okul nagyobb részt a hadsereg szellemével való elégedetlenséget mondták.

Az ezredorvosnak a kérvényét rövidesen elintézték. miután az kijelentette, hogy ha nem fogadják el lemondását, ő a visszautasítást nem veszi tudomásul s egyszerűen nem tekinti többé magát a hadsereg kötelékébe tartozónak. Így nem maradt más hátra, mint az orvos lemondását tudomásul venni.

A többi tartalékos hadnagynak lemondási kérvénye most érkezett vissza Aradra lakonikusan rövid elintézésel s szól pediglen az a válasz következőkép:

A m. kir. honvédelmi miniszteriumtól.

... szám.

N. N.

m. k. tartalékos honvéd hadnagy urnak

Aradon.

Budapest, 1903. szeptember hó.

Miután lemondására nem fog fenszemfélelek, a tudomásul nem veszem.

Kolossváry,

honvédelmi miniszter.

Ezt a rövid pár sort kapták a tartalékos tisztek lemondó levelükre válaszul.

Mi sem természetesebb, minthogy az ügynek ilyenképen folytatása lesz. Erőszakkal ugyanis senkit sem lehet kényszeríteni, hogy tiszt maradjon, s a legegyszerűbb módja annak, hogy ettől a rangtól megszabaduljanak az, hogy vagy még egy kérvényt küldenek hasonló kijelentéssel, mint az említett ezredorvos, vagy pedig egyszerűen nem felelnek meg a szolgálati szabályzat valamelyik pontjának, s ekkor eljárást indítanak ellenük, a melyen ha nem igazolják magukat, úgy megfosztják tiszti rangjukról s így a cél el van érve.

Hogy az aradi tartalékos tisztek így fognak tenni, az körülbelől bizonyos.

SZINHÁZ.

Műsor:

Szerda: Madarász. (C. bérlet.)

Csütörtök: A drótostót. (A. bérlet.)

Péntek: Ejjeli menedékhely. (B. bérlet.)

Szombat: Ugyanaz. (C. bérlet.)

Vasárnap: d. u. A titok. Este: Casanova. (Bérlet szünet.)

A mama.

(Arday Ida bemutatkozása.)

A színtársulat ujonnan szerződött tagjai közül tegnap Arday Ida mutatkozott be annak a közönségnek, mely még nem feledte el az ő Córáját, Idegen nő-jét, Fedoráját. Csakhogy most új szerepkörben, mint a szalon-eusemblé kómikája. Hogy a közönség minden megjelenése után viharosan tapsolt művészetének, bizonyítja azt, hogy Arday Ida szerepköre változhatott, de ő maradt ugyanaz a kiváló művész, aki volt. Szeretetre méltó kedélye, mely gazdag forrása a finom, derűt fakasztó ötleteknek, előkelő játékmódora predestinálják arra a helyre, a melyet színtársulatunknál elfoglal s meg vagyunk győződve arról, hogy ehez a szerepkör cseréléshez csak újabb, de az elmultakhoz hasonló nagy diadalok fognak fűződni.

A jó előadásból különösen kivált Kremer Jenő, aki egy szemérmetlenül élelmes pinczért karrirozott nagy derűség mellett, Faragó Ödön, akinek kacagató Szegfü-je kifogastalan. Menszaros Margit, Pataki Béla és Csige Ilonka szintén hatásosan játszottak s sok színpadratermettséget árult el Nagy János, aki talán legjobban a vigjátéki ensembleben találja is meg jövőndő működési terét.

Sz. Z.

A színház tisztasága. Panaszos sorokat vettünk ma több urinótól. A színház tisztaságáról van ezekben a sorokban szó. Megütközéssel panaszoznak fel azt a gondatlanságot, melyet a színház megnyitása óta tapasztalnak. A páholyok, valamint a támlásszékek bársonyületeit vastag por borítja. Ugy látszik, hogy nem gondoskodnak a napenkénti letisztításáról. E miatt aztan arról panaszkodnak az intelligens hölgyek, hogy ha világos ruhában ülnek a támlásszékek, vagy páholyban, a bársonyszéket ellepő por bepiszkolja és hasznavehetetlenné teszi ruháikat. Mindenesetre mulasztás és gondatlanság ez, mely körülményre felhívjuk az Oláh Károly színházfelügyelő figyelmét, szeressen érvényt a színházi ülőhelyek tisztántartására vonatkozó intézkedéseinek végrehajtásáról.

Patyolat kisasszony. A Nemzeti Színház ezidei első ujdonsága a Patyolat kisasszony, mely olyan nagy sikert aratott a fővárosban már a jövő héten nálunk is színre fog kerülni. Makó igazgató megszerezte a darabot, melyből a próbák serényen folynak. Ebből is látszik, hogy a közönségnek nincs oka panaszra abban a tekintetben, hogy Makó nem a tehetőség határai közt a legsürgösebben igyekszik a fővárosi nagyobb sikerű darabokat nálunk is bemutatni.

Új darabok. Makó Lajos színigazgató a hét végén több napot tölt a fővárosban s ez idejét felhasználja arra, hogy a fővárosi színházak most műsoron levő ujdonságait megtekinthesse s megszerezze a debreczeni színháznak. Megfogja pedig az előadás jogát szerezni a Dr. Nebántsvirágnak, a Huszárkisasszony-nak, Sötétség-nek, Tavasz-nak stb.

Hamlet. A magyar tragikus színészek közt Klenovics György egyike azoknak, akik Hamletet is felvették a műsorukba és pedig a nélkül, hogy nagy tragédiai jellem ábrázolása csupán csak kísérletezés lenne náluk. Tavaly volt alkalmunk meggyőződni arról, hogy ő is közte van ama 5-6 színésznek, a kik Hamletet nemcsak elakarják, de el is tudják játszani. A jövő héten szerdán lép fel Klenovics György Hamletben s erre az előadásra előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

Az ecsedi láp mentése.

október 14.

Az ecsedi lápon dühöngő tűzvész, mint Nagykarolyból jelentik, meg mindig terjed, romlását okozva számos virágzó gazdaságnak. A láp égéséről érdekes szakvéleményt mondott dr. L ó c z y Lajos, a hírneves geológus. Szerinte a lápot a továbbégtől csak árkolással lehet megmenteni.

Az ecsedi láp mentése egyébként, mint alább olvasható, már ma megkezdődött. A láp kilencztedrészét árokkal vették körül, úgy, hogy a láp tüze csak akkor fog tovább terjedni, ha nagy szél segíti és éleszti.

Loczy Lajos érdekes véleménye, amit a láp égéséről adott, így hangzik:

En — ugymond — a tűz keletkezését közönséges véletlenségre, jobban mondva emberi gondatlanságra vezetem vissza. Valószínű, hogy valami vigyázatlan pásztoreMBER csinálta a bait. Van ugyan a tőzegrétegek melyekben éghető gazanyag; a szerves testek oxidációjának, elszenesedésének mindig kísérei a metángázak és a hidrogén-termékek, amelyek mind gyúlékonyak, de külső ok nélkül, önmaguktól ezek a gázok sem gyúladnak meg. Feltétlenül bizonyos tehát, hogy a tüzet külső ok támasztotta.

A tűz gyors tovaterjedésének különben nagyon könnyű érthető magyarázatát adni. Tudvalevő dolog, hogy az Ecsedi lápot az utóbb években lecsapolták, ami természetesen erősen megcsappantotta a tőzegrétegek víztartalmát; az idei száraz nyár is hozzájárult a felső rétegek kiszáradásához, úgy hogy a tőztelepek felső része teljesen vízteleenné vált. A tűz ebben a rétegben terjedt el oly nagy gyorsasággal. Nem tartom lehetetlennek azt sem, hogy a tűz három méternyi mélységben is pusztít, mert az ilyen tőzegtűz körülbelül olyan jellegű szokott lenni, mint a kőszentelepek égése. Lokalizáló intézkedéseket ilyen esetekben nagyon nehéz alkalmazni, mert azoknak óriási gyorsasággal és hatalmas erővel kellene megtörténniök. Az egyetlen védekezés ugyanis az elárkolás volna. Aknamunkákkal kell az égő területnek gátat vetni és pedig úgy, hogy az akna lehatoljon a száraz réteg alá, egészen a talajvízes rétegekig.

Az ecsedi láp megmentésére, mint Nagykarolyból táviratozzak, a következő intézkedések történtek: Az ecsedi láp területét kilencz tizedrészben olyan árokkal vették körül, mely a tűznek továbbterjedését meggátolja. Az árkolás munkáját a mai napra kirendelt közérő befejezi, úgy hogy az égés továbbterjedése, nagyobb fokú szél esetét kivéve, meg van akadályozva. Ezután más nagyobb feladat aligha lesz, mint hogy a közérő által nem egészen szabályosan húzott árkokat kiigazítsák.

Ezt már azonban a katonasággal végeztetik el, mert a közérőre kirendelt emberek békétlenkedni kezdenek, sőt tartanak tőle, hogy a mozgalom nyílt kitörésre visz. Böles Gyula kormánybiztos, Nemeth János műszaki tanácsos, Péchy László társulati igazgató, és Nagy László alispán egyetértelműleg abban állapodtak meg, hogy a közérő kirendelése október 14-étől beszüntetik és a körülárkolt területen még szükséges felügyeletet a közös hadsereg 5. gyalogezrednek helyszínén levő 343 emberére bízzák, mert a tűz többnyire nagyobb birtokosok területén dühöng, úgy, hogy a kisebb birtokosokra, akiket a tűz nem érint, a felügyelet nem bízható.

A múlt éjjel eső volt és most is teljesen borult az ég. A tűz teljes elfojtása csakis állandó esőzéstől várható. Az általánosan elterjedt vélemények szerint a mentést gyorsabban is befejezheték volna, ha a műszaki vezetés nem lett volna hiányos, úgy

hogy 11-én kirendelt 400 főnyi közérő csaknem tétlenül hevert műszaki vezetés híján. Az oltásnál gróf Károlyi István uradalmi intézője, Tóth Sándor fáradhatatlan erélyt fejtett ki. Magára hagyatva, műszaki vezetés híján a nagykarolyi uradalmi tisztséggel és cselédséggel Lénárd Jenő és Kelemen Alajos uradalmi tisztekkel majdnem emberfeletti munkát végeztek és csak nekik köszönhető, hogy az ecsedi határ megmenekült a tűzvészétől.

Sporzon Pál, a debreczeni gazdasági intézeti tanár véleménye szerint a jelenlegi nagy katasztrófa megismétlődéséből csak kis preventív intézkedések útján lehet megmenekülni, mely célból azt az eszmét vette fel, hogy a birtokhatárokat oly széles és a tőzegréteget teljesen az agyagréteget átható árokkal vegyék körül, mely a birtokokon esetleg kitörő talajtűznek szomszédos birtokra átterjedése megakadályozza. Az alispán e praktikus utmutatás megvalósításában támogatását megígérte. Azonban utalva magánjogi nehézségekre, arra kérte Sporzont, hogy a földművelésügyi miniszterhez teendő jelentésében terv megvalósítása érdekében érdekeltekből, szakértőkből és a vármegye tisztviselőiből álló szaktanácskozás egybehívását kerje.

NAPI HIREK.

Thaly Kálmán üdvözlése.

Budapesten, a függetlenségi pártkörben tegnap délután, mikor a párt tagjai nagy számmal összegyűltek, hogy testületileg kivonuljanak R u t t k a y n é siremléke leleplezéséhez, megható szép jelenet játszódott le. P a p p Elek ugyanis felszólította K o s s u t h Ferenczet, hogy mivel Kálmán napja van, fejezze ki a párt érzelmeit Thaly Kálmán, a párt tiszteletbeli elnöke előtt. Kossuth Ferencz, aki csak így tudta meg, hogy Kálmán napja van, örömmel ragadta meg az alkalmat. A párt tagjai Thaly köré csoportosultak és Kossuth igen szép, határos beszédet intézett hozzá, magasztalván kiváló érdemeit s biztosítván őt a párt mélyes szeretetéről. Zajos hosszantartó éljenzés követte Kossuth Ferencz szavait, mire Thaly, kit mélyen meghatott ez a nem várt ováció, szinte könyözve köszönte meg a párt szeretetének és nagyrabecsülésének ily nyilvánulását.

Királyi kitüntetés.

Ö felsége a király a II. oszt. vaskorona rendet, a III. oszt. hadi ékítménnyel, kitüntetésül adta Mengele Antal 39 gy. ezredbeli I. oszt. századosnak, különösen buzgó és eredményes csapat szolgálattétele elismeréséül.

Nincs pénze a városnak.

Az a hazafias határozat, melyet Debreczen törvényhatósága az adófizetések ügyében hozott, nagy zavart okozott a város házában. — Az adófizetés megtagadása csak az állami adókra vonatkozik, de sokan a községi pótdadót sem fizetik. A tanács intézett ugyan felhívást a polgársághoz, hogy fizessék a pótdadót, de bizony az is csak adó és nem szívesen fizetik. Pedig ez nagy baj. A városnak a községi pótdadó egyik főjöveldmi forrása és ha az sem folyik be, a város háztartásában fennakadás áll be. Nem tudja a város tisztviselőit fizetni és más egyéb

szereződéses kötelezettségeinek sem tud eleget tenni. Ez a helyzet most. A város házipénztára e miatt üres és ha a polgárság nem fizeti a pótdadót, már e hó végén nagy zavarba jön a tanács. A főszamvevő sürgeti is serényen a pótdóbehajtást, mert attól tart, hogy elsején nem tud fizetni.

Rövid és velős.

A bécsi csász. lottó igazgatóság évenként elárasztja a magyar hivatalokat is azokkal a jótékony célú hivatalos sorsjegyekkel, melyek különféle katonai és más jótékony intézmények és alapítványok táplálására vannak rendeltetve. Ezek az intézmények kizárólag osztrák földön vannak, tehát hamisítatlanul császáriak. — A bécsi lottóigazgatóság szép levelet intézett a kamarához is, hogy árusítsa (provízió mellett) ezeket a sorsjegyeket. A levél persze német s a címe „Note.“ A kamara elolvasta ezt az irást s a következő rövid, de velős magyar Nóta-val felelt rá:

„F. évi megkeresését ad acta tettük:

a) mert nem a mi államunk nyelvén van írva;

b) mert csupa osztrák intézményeket akar velünk magyarokkal pártolítani.

Kinevezés.

B e r n á t h Elemér a debreczeni kir. ítélőtábla elnöke S c h o l t z Elemér végzett joghallgatót debreczeni lakost a helybeli kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornoknak nevezte ki.

A szoboszlai tűz s a csendőrség.

A szoboszlai csendőrség tegnap küldte be a debreczeni csendőrszakasz parancsnokságnak jelentését a h.-szoboszlói nagy tüzről. E szerint az összes kár 26,580 korona épületekben és terményekben, a melyből azonban 2000 korona sem térül meg biztosítás útján, miután mindössze 3 gazda biztosított. A csendőrség megindította a nyomozást, a tűz keletkezési okának kiderítése céljából is, azonban ez irányban bizonyost nem tudott megállapítani. Nagyon valószínű, hogy Nagy Pál cselédje okozta a tüzet, aki az udvaron mosogatott s a tüzhelyről kihozott forró vizet tartalmazó edény fenekéhez tapadt tűz-zikrak okozták a tüzet. Epen ezért a cselédleányt le is tartóztatták s ez ügyben a vizsgálatot folytatják.

Öngyilkos leány.

A reménytelen, bo dogtalan szerelemnek újabb áldozata akadt tegnap H.-Böszörményben. Egy szép 18 éves jobb polgári családból való leány T a t á r Eszter nem tudván beletörődni szerelmi csalódásába gyufaoldatot ivott és pedig olyan nagy mennyiségben, hogy pár órai kínlódás után meghalt. Halálhíre nagy részvétet keltett.

A virilisek névjegyzéke.

Az igazoló választmány délután 3 órakor Vecsey Imre főjegyző elnöklése mellett ülést tart, mely alkalommal a jövő évi virilisek névjegyzékét bíralják felül.

Vivóegyesület

van alakulóban a jogakadémián. Az új egyesület címe „joghallgatók vivóegyesülete“ lesz. A tagok már is szép számmal jelentkeztek.

A gyors kezű rendőrség.

Megírták a reggeli lapok, hogy Illéssy Gyula városi hivatalnok Csapó-utca 39 sz. alatti lakásáról egy teli kabalot tegnap este ismeretlen tettes ellopott. A rendőrség a tettest nyomban még az éjszaka elfogta s a kabát is megkerült.

Adomány a Kossuth szoborra.

Egy nemesen gondolkozó, hazafias érzelmű debreczeni polgár, a mai napon 7 koronát hozott hozzánk a Kossuth-szobor alap javára. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Szabolcsmegye Héderváry ellen.

Szabolcsvármegye törvényhatósága, báró Feilitzsch Bertold főispán elnöklésével tartott közgyűlésén a belügyminiszter leiratát nem vette tudomásul. Dr. Meskó László indítványára községek előjáróit utasítani rendeli, hogy adófizetéseket ne fogadjanak el. A főispán e határozatnak a belügyminiszternek leendő felterjesztését elrendeli. A törvényhatóság támogatja Szeged törvényhatóságának a magyar nemzeti követelmények megvalósítása tárgyában küldött feliratát és az önkéntesen jelentkező ujonczoknak sorozása ellen tiltakozva elrendelte, hogy a községek a törvényben megszabott köteleységen túlmenőleg segédkezet ne nyújtsanak.

Rabló cigányok.

H.-Böszörményben Vas Mihály lakását feltörték, az összes agyéműt és 180 korona pénzt elraboltak. Vas Mihály és felesége kint voltak a mezőn dolgozni és két gyerekük volt otthon. Hetek óta 30-40 főből álló cigány karavan kóborol az újvárosi határban és ezeket gyanúsítják a rablással.

Deák ünnepély.

A debreczeni ev. ref. főiskola Deák Ferencz születésének százados évfordulója alkalmából, 1903. évi október hó 17. napján délután öt órakor a főiskola disztermében E M L É K Ü N N E P É L Y T tart, melynek sorrendje a következő: 1. Himnusz, előadja a főiskolai énekhar. 2. Emlékeszéd, tartja dr. Jászi Viktor. 3. Szavaltat, előadja Hódy Bela joghallgató. 4. Szózat, előadja a főiskolai énekhar.

Segély a tüzkárosultaknak.

A h.-szoboszlói tüzkárosultak számára egymásután érkeznek az adományok. Tegnap H.-Böszörmény város képviselőtestülete 500 koronát szavazott meg a tüzkárosultak számára s elhatározta, hogy szüret után házaként fognak gyűjteni a h.-szoboszlói károsultaknak.

Zendülés a harminczketteseknél.

Az az elkeredétség, amely a hároméves szolgálati idejüket kitöltött katonák körében mindenfelé felüti fejét, kezd jelentkezni s budapesti helyőrségnél is. A harminczkettes házi gyalogezredben valóságos kisebb zendülés történt az elmúlt héten. Az egyik század őrmestere ugyanis az összes három évüket leszolgált katonákat behívatta a századirodába és sorba állítván őket, a következő kérdést intézte hozzájuk:

— Nos fiuk, nem kívántokotok haza?

Persze, egy sem akadt a szegény fiuk között, aki erre a kérdésre tagadólág válaszolt volna; az egyik pedig megjegyezte,

hogy ő levelet kapott az édesapjától, amelyben az volt, hogy bucsu nélkül is haza jöhetne, mert nincs hatalom, amelynek joga volna őt szolgálati idejének kitöltése után visszatartani. Félóra mulva feljött a század hadnagya és behívatta a legényt.

— Elhiszed azt, a mit az apád irt? — förmedt rá a hadnagy.

— El én, hadnagy ur, mert az apám nem hazudik — felelte a baka.

A hadnagy erre a válaszra tokostul együtt kezébe ragadta a kardot és úgy szájra vágta a legényt, hogy azt menten elborította a vér.

— Majd adok én neked, rebelis magyar kutya! — ordította a vitéz hadnagy ur — Azután a sebesült magyar legényt ráadásul lehurcoltatta a börtönbe.

Ez a kogyetlen brutálítás annyira felháborította a szobában jelen volt többi legényeket, hogy mikor a hadnagy visszaakart jönni a szobába, eltörlesztették az ajtót és a hadnagy csak a vártárol segítségül hívott tíz szaronyos ember segítségével juthatott be a szobába, akikkel azután a renitens tizenegy legényt azonnal az egyesbe vitette. Egy tizedest, aki hadnagy eljárására hangosan ezt a kifejezést basználta: „disznóság“, a garnizon törvényszékhez kísérték. Az eset az ezred egész legénysége körében nagy mozgalmat és általános felháborodást keltett.

A szüret.

Ma a Tóczós kert szüretelt s pár nap mulva pedig az összes debreczeni szőlőskertekben véget ér a szüretelés. Ami a bortermést illeti, Debreczenben a gazdák állítása szerint a minőség kitünő, de bizony a mennyiség tekintetben a gazdák többnyire csalódtak a reménységeikben.

Szökés az osztrák armádiából.

Maga a hír nagyon száraznak tetszik, ha csak egy egyszerűen regisztráljuk, hogy a Triesztben állomásozó 2. számú vadász-ezred önkéntese Ozinkovszky Szaniszló az ezredétől megszökött, mert megbuktatták őt az önkéntesi vizsgán. De van ebben a dezertálásban olyan két momentum, amely nem közönségessé teszi azt. Az egyik, hogy a dezertor: lengyel nemzetiségű, a másik hogy Oroszországba szökött. Hatalmas történelmi események metamorfózisának a mutatója, hogy Oroszországot választja hazájának egy lengyel és jellemzőbb minden tudományos pragmatikával megírt történelmi tanulmánynál, hogy immár olyan az osztrák armádiában a zászló megbecsülése, amely országba kergeti a katonát. Abba az Oroszországba, amelyben még kancsuka van, abba, ahonnan szöktek eddig mindig a katonák. Még a kancsukát is jobbnak tartják immár a drillnél.

Küzdelem a farkassal.

Nagybányáról veszedelmes farkaskalandról ad hirt levelezőnk. Kopestink Péter nagybányai lakosnak, a város határán lévő kőbányai telepen van egy kis tanyája, amelynek juhokóját az utóbbi időben gyakran farkasok látogattak meg. Az ordások nagy pusztítást vittek véghez a jámbor juhok között s ez arra ösztökélte a gazdákat, hogy irtó haborut indítson a vakmerő vadak ellen. Tegnap este fele Kopestink a juh akol körül járkált és keserves bégetést hallott. Rögtön tisztában volt a helyzettel. Nem sokat gondolkozott, hanem fogott egy hatalmas dorongot s bement az akolba. A

juhok között tényleg két farkas garázdálkodott. A bátor gazda erre telkaptá az ütőeszközt s az egyik farkast úgy hátba vágta, hogy ketté tört a dereka. A másik ordást pedig úgy fejen kólintotta, hogy azonnal felfordult. A farkasok kis idő mulva kileheltek párájukat. A bátor gazdát valósággal ünnepeletek Nagybányán.

Elítélt katonák.

A szombathelyi elítélt katonai tüntetésben résztvevett huszarak közül 18-at Sopronba vittek, a hol tegnap mondtak felettük ítéletet. Három tizedest és egy őrsvezetőt lefokozásra és két-két évi fogságra, a közhuszárokat pedig hat-hat havi fogságra ítélték.

Vesztett eb garázdálkodása.

H.-Szoboszlón, — mint jelentik, — vestett eb garázdálkodott tegnap. A vestett kutya több társát s disznókat is megmárt, ezenkívül súlyosan megsértette Sarkózi Lajos ottani lakos 5 éves kis fiát. A kutyát lebunkózták s felboncsolván kétségtelenül megállapították a veszettséget rajta. A kis fiucsukát beszállították a fővárosi Paszteur intézetbe.

Veres Tóni zenekara Debreczenben.

Veres Tóni jeles zenekara legutóbb Abbáziában gyönyörködte a fürdőző közönséget. A jeles zenekar tegnap hazaérkezett és ma este Kiss Adolf „Emke“ kávéházában tart zeneestélyt.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik boldogult emlékeztű, felejtethetlen édes anyánk özv. Kardos Istvánné sz. Gyulay Zsuzsánna végtisztességén részt vettek és mélyeséges fájdalmukat jelen létükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is hálás köszönetünk nyilvánítását. Debreczen, 1903. október 14. A gyászoló család.

Olcsóbb lesz a petróleum.

A hazai és ausztriai petroleumgyárosok egy kartell érdekében hetek óta folytatott tárgyalásaikkal — ugylátszik — hajótörést szenvedtek. Biztos forrásból tudjuk ugyanis, hogy a trieszti petroleumfinomító, mely Galicziában hatalmas nafta-forrásokat vásárolt meg a kartell pártoló gyárakkal szemben eddig is ellentétes álláspontot foglalt el, a kartellnek létrejöttét meghírsította. Mi sem természetesebb már most, minthogy a szabad verseny folytán a közel jövőben jóval olcsóbb lesz a petróleum, mint eddig volt.

A koszoru-affér.

okt. 14.

(Saját tudósítónktól.)

A szegedi koszorurablás ügye még mindig hullámokat ver. A lázas izgalom már elült, de a megtorlás követelménye mind általánosabbá válik. A Kossuth-szobron különben újabb és újabb koszoruk hirdetik, hogy a Kossuth név mily kiirthatatlanul él a magyarság szívében és hogy Szeged sérelmét az egész nemzet magáévá teszi.

A nemzeti érzés ellen intézett támadás még sem az, aminek egynemoly magasabb rangú katonák szeretik nevezni. Ők tudniillik azt hangoztatják, hogy az egész dolog jelentéktelen s csak azok akellemlen skriblerok, az újságok „fujtak föl“ ilyen nagy ügygyé. Oh, nem, tisztelt pléhgalléros urak! Ez a merénylet nagyon mélyen márkolt a polgarok hazaszeretettől áthatott

szívébe. Példa erre az a határozat, amelyet a szegedi hatodik kerületi polgári kör hozott tegnapi választmányi ülésén s amelyen kemény leczkét ad a koszorurablás értelmi szerzőinek.

A hazafias szellemben működő kör üléséről a következő tudósításunk szól:

A szegedi VI. ker. polgári kör választmányára e hó 11 én délután 4 órakor saját helyiségében népes ülést tartott, mely alkalommal tárgyalás alá vette a szegedi polgárság és a nemzeti érzülettel szemben e hó 6-án elkövetett katonai merénylet ügyét is.

A kör választmányra a szegedi katonai állomásparancsnokság e hó 6-iki önkénykedő eljárását egyhangulag elítélte, a fegyveres erőnek ilyen megnyilatkozását a hatalommal való visszaélésnek minősíti s az általa elkövetett merénylet fölött mély fölháborodását és megvetését nyilvánítja, ellenben a város rendőrhatalóságának, tanácsának és törvényhatósági bizottságának a nemzeti kegyelet megsértésével szemben tanúsított hazafias és erélyes magatartásáért úgy a rendelkezésre álló törvényes eszközökben kereset gyors megtorló intézkedéseiről hálás elismerését nyilvánítja és jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Ugyancsak hálás elismeréssel adózik azoknak az ismeretlen polgároknak is, akik, habár a hatalom önkénye folytán és az alkotmányos törvény ellenére, mint visszatartott katonák polgári jogaikról, nemzeti érzületük nyilvánításától és szabadsaguktól megfosztattak, mégis megemlékeztek a népszabadság dicső apostoláról és az ő magasztos emlékét a zsarnoki hatalom által a legigazított nemzettel szemben elkövetett kivégzések 54-ik évfordulója napján megkoszorúzták.

Végül egyhangulag hozott határozatával fölhívja Szeged város területén működő összes politikai egyesületeket és népköröket, hogy hasonlóan határozataikkal a szegedi katonai állomásparancsnokság által a nemzeten elkövetett gyalázatos merényletet szintén ítéljék el és a felett megvetésüket nyilvánítsák.

Értesülésünk szerint a szegedi körök és egyesületek hamarosan ülést hívnak egybe és ugyanilyen szellemű határozatokkal adnak leczkét a hazafiatlan gondolkozású parancsnokságnak.

Ismét egy fellázadt község.

Maholnap napirendre kell térnünk, ha egy egy újabb községi lázadásról veszünk hírt.

A konkoly hintő agitátorok munkája felburjánzik lassankint mindenfelé s a közállapotok mindinkább tarthatatlanná válnak.

Biharmegyének románlakta területe el van árasztva már a legizgatottabb tanokkal, a tudatlan nép el van telve anarchista eszmékkel, nem ismer törvényt, sem törvény emberét. Magyar-Csékéről jelenté tudósítónk, hogy a járásban levő Pámező-Valány községben fellázadt a hatóság emberei ellen a lakosság.

A jegyző csendőri karhatalommal adót szedni ment a községbe s a nagy szegénységben könnyen fanatizált lakosság összeküzdött a hatósági közegek ellen. Elhatározta a nép, hogy nem enged adót szedni s

ha kell, kikergetik a jegyzőt s a csendőröket a faluból. Így is történt.

Amint megkezdette hivatalos eljárását a jegyző, az összegyűlt községi emberek megtámadták s a legfenyegetőbb magatartásban terrorizálták nemcsak a jegyzőt, de a csendőröket is.

Éktelen káromkodással rohanta meg a botokkal, vasvillával fölfegyverzett lakosság a hivatalos embereket, kik a nép dühe elől kénytelenek voltak a községből menekülni. A magyarségei főszolgabírótság megindította a vizsgálatot.

Ötvenöt éves cikkek — máról.

Sorok Kossuth Hírlapjából.

Kossuth Hírlapja 1848. november 4 én megjelent száma van a kezemben. Akkor nap született, mikor Simonich generalis hadat Nádasnál elpoholták a magyarok. Egy nappal azután, hogy Bogsánból az osztrákokat kiugratták és két nappal azelőtt, hogy Fe dinánd király ama proklamációja megjelent, melyben Kossuth Lajost partütőnek nyilvánítja és felszólítja nemzetet, hogy szakadjon el a saját ügyétől.

A magyar nemzet vérével irtak akkor nálunk. Itt visszautasítják azt, hogy a nemzet partütő volna, ott az igaz ügy győzelmével biztatják az önvédelemre készülő nemzetet, itt haditettek dicsőségét zengi a hirovat, ott a magyar katonaság felszerelésére hirdetnek pályázatot. Csodálatos ujság ez! Ötvenöt év alatt nem vőnült egy perczet sem. Minden sora olyan, mintha ebben a pillanatban irták volna. Nézzük csak.

A vezetőczikk a „rebellis” szóval elmélkedik, ilyenformán:

Igen könnyen kialthatják ki a „rebellis” szót azon mogyorópapáca-uralomhoz szokott katonadespoták, kik megszokták felségsértésnek, rebelliónak nevezi már azt is, ha valaki az ör előtt szivarját ki nem veszi szájából, vagy a schönbrunni kertben pókni mer.

Egyike a legostobább s földhöz ragadtabb doktrinának, hogy rebellis csak a nép lehet, lázadást csak a nép csinálhat. Revolució igazi értelme nem más, mint jogtalan, nyílt fölkelés és ellenállás a fennálló legfőbb statushatalom ellen. Alkotmányos országban legfőbb hatalom a törvény hatalma. A törvény ellen éppen úgy lehet lázadóvá a király, a status első hivatalnok, mint bármely más hivatalnok s mint a nép. Mert a törvény nem a királynál van, sőt a törvény ad a királynak hatalmat s tekintélyt, a törvény magasabb s szentebb a királynál, ki a nép által annak pontos végrehajtásával bizatott meg, ő maga is csak a törvény által király, anélkül bitorló zsarnok, stb.

Igy gyönyörűen bebizonyítja, hogy az a rebellis aki a fennálló törvényeket megsérti, az így folytattja:

„Az a kérdés csak kivette fejt arra a vakmerőségre, hogy a törvényeket lábbal tapodja? az uralkodó vagy a nép? S ha a feleletben bebizonyítható, hogy az uralkodó volt a törvények sértője, következik a kérdés, mi történjék ilyen esetben? ki szorítsa őt törvénytisztelésre mint a nép? ki védje a törvényt az ilyen fát önmaga alatt vágó fejedelem ellenében? s ha a nép ebbeli kötelességét teljesíti, lehet-e őt rebellisnek nevezni? nem az-e a partütő ki a törvény ellen fellázadt?”

Aztán elmondja a király esküszegését, a törvények tiprását a magyarok megtámadását. Szól a nép óriási türelméről, arról a népről, melyről a National ezt írja: „törvényessége megjavíthatlan” és kérdi, ki a rebellis a kettő közül: a nép vagy a király?

Olyan ismerősen hangzik a következő pár sor már, mintha tegnap olvastuk volna valahol:

„Ha tehát azon uralkodóház, melyhez mig alkotmányos volt, a nemzet törhetetlen hűség-érzelmével ragaszkodott, jobbnak látta az alkotmány s törvény szentségét önkényes nemzet- és szabadságyilkoló rendeletével pótolni, a martiusi törvények helyébe Windischgrätz, Jellachich, et comp. véres kezével iratni engedelmisségi szabályokat s a nép nyakára, melyet védeni hivatott, rablókat és bakókat küldeni, magának tulajdonítsa, ha a dolgot oda kényszeríti, hogy a nemzet részéről is az erősebbek joga ültetik a társasági szerződés helyébe stb.

Csak miután a trónt környező kamarilla vérlázasztó megvetést mutatott az ország kívánságai s személyei iránt stb. stb. akkor tehát valóban nem könnyelműen, hanem a végszükség esetén s fájó kebellet nyult a végsőig zaklatott nép a végső eszközökhöz.

... Hová juttatta e gyilkos kamarilla dolgainkat! Szabadok óta megtagadja leg-törvényesebb kívánalmainkat, ha engedett olykor valamit, csak akkor tette ezt, midőn már meg nem tagadhatta. Vak daczában sem nem tanult, sem nem felejtett semmit, amit tenni bir, azt szabadnak is hiszi.”

Mikor irták ezt? Nem ma, nem tegnap, hanem kerek ötvenöt esztendővel ennek előtte és — csudálatos! — ma is ugyanazt írja a sajtó, amely irni mer, ugyanezt mondják azok, akik beszélni mernek. A panasz, a jaj, nem változott.

Gyilkos tanító.

Egy minden emberi érzésből kivetkezett tanító felett itélkezett tegnapelőtt a bayreuthi esküdtsek. A vádlottak padján Dippold András joghallgató ült azzal vádolva, hogy Koch-nak, a német birodalmi bank igazgatójának két fiát, Henriket és Joachimot, hallatlan módon kinezta.

A fiatalabb fiut, Henriket egy alkalommal az ágyhoz kötözte és egy vastag sétapálczával addig verte, amíg a pálcza foszlányokká nem ment szét. Az ágy tele volt a fiu vérével. Gyakran odakötözte mindkét fiut az asztalhoz, azután bottal vagy kötéllel addig verte őket, míg mindkettő eszméletét veszítette a kínzás alatt.

Márczius 8-án történt, hogy a fiatalabb gyermeket, Henriket az ágyra fektetve, lekötözte és bottal annyira megkínzta, hogy a gyermek nem tudott lábra állni. Ekkor vízzel öntötte le az elalélt, elkinzott gyermeket és kényszerítette, hogy vele tornázzon menjen.

Mikor pedig a gyermek ezt megtenni nem volt képes, ismét neki esett, a földhöz vágta és agyba-főbe verte, rugdosva, úgy, hogy a gyermek haldokolni kezdett.

De a brutális embernek még ez sem volt elég. Midőn a haldokló halálhőrgését hallotta, a gyermek szájába rongyokat dugott. A szegény fiu az iszonyu kínzások alatt annyira szenvedett, hogy fuladozni kezdett és néhány rövid perc alatt kieszendett.

A tárgyalás óriási érdeklődés mellett természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 fil. Kap hatók kizárólag Schvarcz-féle dohánytőzsdében Piacz-u. 29. szám a városházával szemben.

Igyunk Avas-ujfalusi „Oroszlán” természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 fil. Kap hatók kizárólag Schvarcz-féle dohánytőzsdében Piacz-u. 29. szám a városházával szemben.

folyt le. A tanúk között ott volt a meggyilkolt fiu fivére, Joachim, a kegyetlen kinzásoktól maga is beteg. A vádlott természetesen védekezett, de a vádanyag terhe alatt töredelmes vallomást tett. A vád- és védőbeszéd elhangzása után a törvényszék a kegyetlen tanítót nyolcz évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre ítélte.

CSARNOK.

Leányálmok.

Irta: **Horkay Elemér.**

(6)

Ehelyett meg milyen hétköznapi, banális volt a frázis.

„Megengedi Nagysád, hogy az Ön színével tegyem meg az első futamot?”

Eppen úgy, mintha csak a bálterem sima parkettjén azt kérdezte volna: „Nagysád! Szabad kernem egy fordulóra?”

Milyen szürke dolog az ilyen s Istenem! Eta úgy gyűlölt minden banalitást!

Szinte könyek szöktek a szemébe erre a gondolatra, melyeket hirtelen a futamra induló lovak patkócsattogása zavart meg.

Eta ijedten tekintett fel s közelebb lépett a korláthoz, hogy tobban lássa a futamot.

A lovak majdnem egy sorban haladtak, még senki sem tudhatta, ki lesz az első, de a közönséget már elkapta a verseny láza, mely a maga izgalmával szinte kéjes gyönyöröket okoz.

A sportöltönybe bujtatott civilisták távcsöveken át nézték a versenyt s nem csekély „drukkot” fejtettek ki a fiatal föld-birtokosok gardájából kikerült „jockeyk”-ért, a huszártisztek meg győzelmükbe bizva, egykedvűen szívták cigáretteiket, vagy beszélgettek a hölgyekkel.

Egy fiatal, bajszatlan kadett, ki már a délelőtt folyamán állandóan Eta oldala mellett lábaltankodott, most is a leányka mellé furakodott s szeliden, a naiv lelkek részetelevel mondta.

— Nagysád nyugodt lehet. Méray főhadnagy legyőzi a civileket!

Eta meglepődve tekintett hátra s bosszankodott, hogy valaki szinte meglöptá gondolatát. Azért aztán kipirult arcczal, haragosan felvont szemöldökkel fordult a kadett felé:

— Honnan tudja, hogy engem Méray főhadnagy ur győzelmé érdekel?

— Azt hittem... dobogta zavarodottan a kadett... Azt hittem, hogy Nagysád a verseny esélyeit mérlegeli...

— Nos igen! S ez épp úgy szólhat Méray főhadnagnak, mint a nagybátyám lovanak, mely elvégre igen nemes állat!

A kis kadett már ajkait rágta zavarában, melyet sehogy sem tudott leküzdeni s az ég tudja, hogy mily hallatlan ostobaságot mondott volna, ha e perczen valamelyik huszártiszt a hátuk mögött el nem kiáltja magát:

— Méray jön be elsőnek!

Eta is, a kadett is hirtelen a porondra tekintettek. Csakugyan, kzel a czeihoz a lovakat jóval megelőzve vágatott a főhadnagy elsőként. Mint valami győzelmi zászló lobogott utána Etának a vádragonerrjára kötött, kék selyem szalagja.

Még néhány pillanat és a versenybírók lecsengették a futamot. Méray Árpád a vad karrierből pedig hirtelen elegáns galoppba váltva át, mint elsőként beérkezett, lihegve, mosolygó arcczal fogadta a bajtársak vidám és civilek savanyu arcczal elmormogott gratulációit. Amint Méray le szállott a verseny fáradalmaitól remegő szügygyel lihegő lóról, egyenesen Eták felé

tartott s mosolyogva hajolt meg a hölgyek előtt.

A leány attól a pillanattól fogva, hogy a főhadnagyot a többi lovasok közül előtörtetni látta s megpillantotta vállán a maga selyem nyakszalagját, eloszlan érezte minden előbbi haragját s csak a „győzöt” látta már Mérayban ki felé most az elragadtatástól, a büszkeségtől mámoros tekintettel nyújtotta kezét és boldogan mosolyogva mondta:

— Az én Heroszom!

— Akit mi szegény erőnkől telhetőleg meg fogunk jutalmazni! szölt közbe Eta édes anyja. A fiatal leány kérdő tekintetet vetett az édes anyjára s amikor ez egyetértőleg bólintott a fejével, vidám táncziépekkel elfutott.

Tardosné néhány pillanatig fürkészve, komolyan, szinte ellenségesen nézett a főhadnagy szeméi közé, aztán negédes szigorral kérdezte:

— Hallja, Méray! Miért bolondítja maga az énleányomat? Hiszen a vak is látja, hogy fülig szerelmes magába! — Ugy beszélt a leányról ez a negyven éves szép asszony, mintha csak valami asszony ismeréséről volna szó.

A főhadnagy, aki elég eszes volt arra, hogy az asszonynak „tolvajnyelvét” megértse, elmosolyodott:

— Azért nagyságos asszonyom, — mondta bizalmaskodó hangon — mert ön nem akarja magát bolondítani!

(Folyt. köv.)

Budapesti árutózsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

Okt. 14.

Készaru 2 $\frac{1}{2}$ -el magasabb.

Buza okt. 7.62—7.63 1904. ápr. 7.70—7.71

Rozs okt. 6.23—6.24. 1904. ápr. 6.45—6.46

Zab októb. 5.35 —. 1904. ápr. 5.61—5.62

Tengeri májusi 5.24—5.26

Repcze

Felmondva 31000. mm. buza.

SZINLAP.

Ma, szerdán, bérlet 12-ik szám „C”

A madarász.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8 kor.

Holnap, csü örtökön, bérlet 13 ik szám „A”

A drótos tót.

Nagy operette 3 felvonásban.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debreczen, kistemplom bazár.

Vászon, Készfehérnemű, Menyasszonyi kelengye.

A külön „Szönyeg osztályban” óriási választékban:

Függönyök, Ágy- és Asztalterítők, Batorszövetek, Cocus lábtörítők. (2.)

Linoleum.

Olcsó árak. Előzékeny kiszolgálás.

Férfi és női kalapok

készítését, valamint átalakítását a legjobb kivitelben végzi Békés Lajos kalapos műhelye Piacz u. 44. az udvarban.

Üres üvegeket $\frac{1}{2}$ és 1 literest magasabb árban vesznek. Békés Emil Barna-utca 1.

Gondosan szedett

állani való Chaselas es Passatuti szőlő eladó. Nagyban és kicsiben kilónként 20 krért. Hunyady-u. 3 sz. a.

A világhírűvé vált gyémánt fekete

Bramer posztó kizárólag Boros Testvérek nődivat áruházában kaphatók. Divatos újdonságok megérkeztek. Olcsó árak. (2)

Villamos házi csengők és telefonok készítését tartós és gyors kivitelben készíti **Földvári L.** debreczeni első elektro mechanikus. Kossuth u. 1 sz. az udvarban. Javításoknál **félévi.** új berendezéseknél **másfélési díjtalan** rendbenartás illetve jótállás biztosított. Vidékre soronkívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek és felszerelések raktára. Telefon szám 168.

80 kat. holdas igen

jó talaju tanyás birtok eladó a sámsóni országút mellett. Értekezhetni Debreczeni Jenő légszeszgyár igazgatóval.

Szőlőtermelők figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. szőlősgazdák b. figyelmébe ajánlani saját új gyártmányu **vasszerkezetű.** felülnyomó és kitünő minőségű

borsajtóimat,

melyek háromszoros áttétellel és fatanyérok-kal vannak ellátva és barmily eddigi gyártmányu sajtónál nagyobb erőt fejtenek ki. Nincs a közepén csavar s így a törköly egy darabban kivehető, ezáltal nagy munka és idő megtakarítás áll elő. Ajánlom továbbá saját gyártmányu

szőlőzúzóiimat,

melynek minőségéért és szakszerű készítéséért jótállást vállalok. Mindezen előnyök dacára **rendkívül olcsó árban** árusítom ezeket és kérem meggyőződés végett a **Deák Ferencz utca 22 sz. a.** nagy raktáramat megtekinteni.

Mely tisztelettel

Preizler Mór

műlakatos és gépműhelye.

Egy jó esése tea kedvelők, kérjeteik mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból. Valódi csak eredeti csomagban, Raktárak a felragaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben **Kontsek Gézánál.**

Csuz, köszvény (rheuma)
szaggatás, derék- és hátfájás, valamint mindennemű ízületi bajok ellen legbiztosabb szer a törvényesen védett

HALÁPI-féle
RESTAURATOR

mely már rövid használat után a fájdalmat nemesak enyhíti, de sikeresen gyógyítja. Számos orvostanár által kipróbálva és ajánlva.

Egy tubus ára 1 kor. 60 fill.

Egyedüli raktár:
„APOSTOL” gyógyszerár Budapest, VIII. József-körút 64.

Debrecenben kapható a Mihálovits-féle gyógyszerárban. Éveken át szenvedtem rhumatikus bántalmakban. Semmiféle gyógyszer, sem fürdő nem használt. Az ön restaurator kenőcsének köszönhetem egyedül gyógyulásomat. Fogadja ezért halás köszönetemet és abbeli ígéretet, hogy mindenkinek, ki hasonló betegségben szenved, a legmelegebben fogom ajánlani.
Budapest, 1903. szept. 10.

MUNKÁCSI JÓZSEF
Hernád-u. 33.

Használat előtt.   Használat után.

Uj tűzifa raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **gyermekmenház mellett, a lóvasút telepén**

uj tűzifa raktárt

rendeztem be, ahol állandóan a legjobb minőségű tűzifát árusítom.

=== **A pontos övezésért felelősséget vállalok.** ===

Ugyanott vágott tűzifa is minden időben jutányosan kapható.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

ÖZV. Pollák Edéné.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy

Eislerné Kohn Róza urnő vezetése alatt álló
elsőrendű női ruha varrótermemben
Costümök, felöltők, alkalmi és utczi toilettek a legújabb modellek után mérsékelt árak mellett készülnek.

Tisztelettel **EISLER M. E.** Debreczen, Simoaffy utca városi bérház.

Raktár nőruha szövetek és selymekben

Szenásy Gyula és Szenásy, Hoffmann és Társa

Budapesti nagykereskedőktől.

7865—1903 tksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tsvédek mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Öhlbaum Ábrahám végrehajtónak Tóth Imre ellen folytatott végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tsvédek (a debreczeni kir. bíróság) területén levő a debreczeni 7192 sz. tjkben A + 3673-35 hrsza felvett ingatlanra az 1881 évi LX. tc. 156 §-a értelmében egészben azzal, hogy Karolyi Juliánna Tóth Imréné birtokjuttalékát az árverési költség nem terheli az 1136 kor.-ban megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendel-tetvén, annak foganatosítására hatá időül az **1903 év okt. 23-ik napjának d. u. 3 óráját** e kir. tsvédek árverési termébe kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a birtokpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tsvédek mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. tsvédek mint tkvi hatóságnál.
Debreczen, 1903. július hó 17.

Baróthy Béla kir. tsvédeki bíró.

Tengeri csutkát

már lemerzsolt állapotban veszek egész kocsis rakományokban.

Ungár Adolf

Kassa.

Ügynökök, kik ezen cikk vételével foglalkozni akarnak, fölvétetnek.

○○ ○○ **Őszi és téli ruhák**
○○
tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete

DEBRECZEN

Széchenyi utca 42.

=== **Férfi ruhákat szakember javítja és vasalja.** ===

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostárai szemben.